

AILYSGRIFENNU STORI PETER

DIAGNOSIS CYNNAR O DDIABETES
MATH 1 – CANLLAW I FEDDYGON TEULU

DiABETES UK

DEALL DIABETES. BRWYDRO DIABETES.
KNOW DIABETES. FIGHT DIABETES.

CYMRU

Mae Diabetes UK Cymru yn galw ar bob meddyg teulu yng Nghymru i wneud y canlynol:

- ✓ Cofio am y 4T wrth ddiagnosio cleifion
- ✓ Cynnal prawf pricio bys cyflym a syml
- ✓ Dilyn y llwybr clinigol perthnasol os yw'r lefelau glwcos gwaed yn uchel
- ✓ Cyfeirio cleifion sydd newydd gael diagnosis at Diabetes UK ar gyfer adnoddau
- ✓ Cyfeirio rhieni at yr Astudiaeth ELSA ar gyfer plant 3-13 oed i ddarganfod beth yw eu risg o ddatblygu diabetes math 1
- ✓ Os yw'r lefelau glwcos gwaed yn uchel, atgyfeirio i'r Gwasanaeth Pediatrig Acíwt ar YR UN diwrnod

STORI PETER

Ym mis Ionawr 2015, bu farw Peter Baldwin, 13, o Gaerdydd, yn sydyn ac yn annisgwyl o DKA, a hynny o ganlyniad i ddiabetes math 1 heb ei ddiagnosio.

Roedd mam Peter wedi mynd ag ef i weld meddyg teulu â symptomau tebyg i'r ffliw; cafodd ddiagnosis o haint ar yr ysgyfaint. Cafodd Peter bresgripsiwn am wrthfotigau a'i anfon adref.

Llai na 24 awr yn ddiweddarach, roedd Peter yn ymladd am ei fywyd. Roedd ei gyflwr wedi gwaethygu a galwodd ei fam, Beth, 999. Pan welodd yr ymatebydd cyntaf Peter, rhoddodd ocsigen iddo a chynnal prawf pricio bys.

Roedd lefel glwcos gwaed Peter yn eithriadol o uchel, a chafodd ei ruthro i'r Adran Frys. Erbyn hyn, roedd eisoes mewn DKA – Cetoasidosis Diabetig. Yn drist iawn, bu farw Peter ychydig ddiwrnodau'n ddiweddarach ar ôl mynd i goma diabetig.

Gellid bod wedi atal ei farwolaeth. Mae profion pricio bys am glwcos yn cymryd eiliadau, a cheir y canlyniad ar unwaith.

Rydym yn gofyn i feddygon teulu ledled Cymru ofyn rhagor o gwestiynau yn ystod apwyntiadau, cofio am y 4T, a chynnal prawf pricio bys syml.

A YDYCH YN GWYBOD BETH YW ARWYDDION DIABETES MATH 1?

DEALL Y **4T** AR GYFER DIABETES MATH 1

Manteision diagnosis cynnar

- ✓ Atal DKA, sy'n peryglu bywyd
- ✓ Triniaeth gynharach, gan osgoi niwed hirdymor i'r pancreas ac organau eraill
- ✓ Gwell llesiant meddyliol
- ✓ Gwell rhagolygon hirdymor sy'n gysylltiedig â chymhlethdodau diabetes
- ✓ Mynediad cynt at y cymorth, y driniaeth a'r dechnoleg iawn

Sut y gallwch gefnogi diagnosis cynnar?

- ✓ Cofio am y 4T wrth ddiagnosisio cleifion
- ✓ Cynnal prawf pricio bys cyflym a syml
- ✓ Dilyn y llwybr clinigol perthnasol os yw'r lefelau glwcos gwaed yn uchel
- ✓ Cyfeirio cleifion sydd newydd gael diagnosis at Diabetes UK ar gyfer adnoddau
- ✓ Cyfeirio rhieni at yr Astudiaeth ELSA ar gyfer plant 3-13 oed i ddarganfod beth yw eu risg o ddatblygu diabetes math 1

GWADDOL PETER

Er 2015, mae mam Peter, Beth, a'r teulu wedi ymgyrchu'n ddiflino i feithrin ymwybyddiaeth o ddiabetes math 1, ac mae hyn wedi dylanwadu ar bolisi ac ymarfer y llywodraeth yng Nghymru.

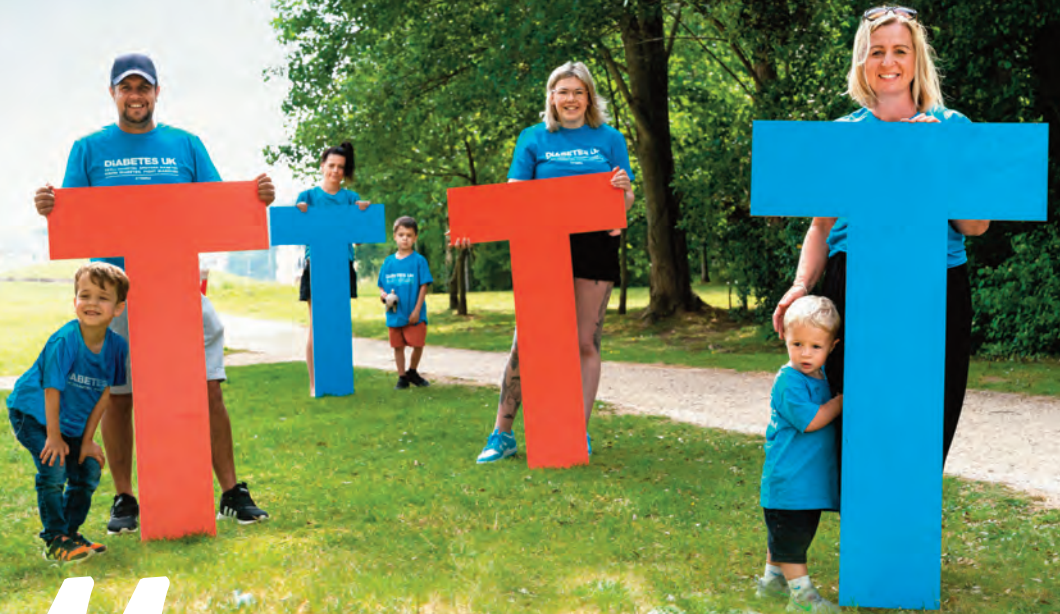

Gwyddom am 12 o blant a gafodd ddiagnosis prydlon ac a lwyddodd i osgoi DKA, diolch i ymgyrch y 4T. Mae gwaddol Peter wedi achub bywydau, a gall fynd ymlaen i achub llawer mwy.

Ein cenhadaeth yw sicrhau bod pawb yn ymwybodol o symptomau math 1 fel na fydd rhaid i deuluoedd eraill ddiodef y torcalon o golli plentyn, yn enwedig pan ellid bod wedi osgoi hynny."

Beth Baldwin

Rydym am arfogi meddygon teulu yng Nghymru â chymaint o wybodaeth â phosibl i i'w helpu i ddiagnosisio math 1 yn gynt; mae mor hawdd cofio'r 4T, a gallai achub bywyd.

Helpwch fi i ailysgrifennu stori Peter ac atal teulu arall rhag colli plentyn."

Beth Baldwin

Yr Astudiaeth

 ELSA

UNIVERSITY OF
BIRMINGHAM

Cydsyniad

Sgrinio plant ar gyfer diabetes math 1

Trwy'r Astudiaeth ELSA, darganfyddwch a yw
eich plentyn mewn perygl o ddatblygu diabetes
math 1 yn y dyfodol

Yn agored i blant 3-13 oed

Prawf pricio
bys syml

Gellir ei gynnal yn
yr ysgol, gartref
neu gan feddyg
teulu

Postiwch y
canlyniadau

Cysylltu â ni:

elsa@contacts.bham.ac.uk

Ffôn: 0121 414 7814

<https://elsadiabetes.nhs.uk/>

Sganiwch i gael
gwybodaeth

